

Swyddfa Rheoleiddio Niwclear (ONR) Adroddiad Safle ar gyfer Trawsfynydd

Adroddiad ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2020 – 30 Medi 2020

Rhagair

Cyhoeddir yr adroddiad hwn fel rhan o ymrwymiad ONR i sicrhau bod gwybodaeth am weithgareddau arolygu a rheoleiddio sy'n ymwneud â'r safle uchod ar gael i'r cyhoedd. Dosberthir adroddiadau i aelodau ar gyfer Grŵp Rhanddeiliaid Safle Trawsfynydd (SSG) ac maent hefyd ar gael ar wefan ONR (<http://www.onr.org.uk/lrc/>).

Fel arfer, mae arolygwyr safle o ONR yn mynychu cyfarfodydd SSG Trawsfynydd lle cyflwynir yr adroddiadau hyn a byddant yn ymateb i unrhyw gwestiynau a godir yno. Dylai unrhyw berson sydd am holi am faterion a gwmpesir gan yr adroddiad hwn gysylltu ag ONR.

TABL CYNWYS

1	INSPECTIONS	2
2	ROUTINE MATTERS.....	3
3	NON-ROUTINE MATTERS.....	4
4	REGULATORY ACTIVITY	4
5	NEWS FROM ONR.....	5
6	CONTACTS.....	5

1 AROLYGIADAU

1.1 Dyddiadau'r arolygiad

Cynhaliodd arolygwyr ONR arolygiadau ar y dyddiadau canlynol yn ystod cyfnod yr adroddiad hwn:

- 11 Awst 2020;
- 8 i 10 Medi 2020; A
- 29 Medi 2020.

2 MATERION ARFEROL

2.1 Arolygiadau

Cynhelir arolygiadau fel rhan o'r broses ar gyfer monitro cydymffurfiaeth â:

- yr amodau sydd ynghlwm wrth ONR â'r drwydded safle niwclear a roddwyd o dan Ddeddf Gosodiadau Niwclear 1965 (NIA65) (fel y'i diwygiwyd);
- Deddf Ynni 2013;
- Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974 (HSWA74);
- Rheoliadau a wnaed o dan HSWA74, er enghraifft Rheoliadau Ymbelydriadau Ïoneiddio 2017 (IRR17) a Rheoliadau Rheoli Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1999 (MHSWR99); A
- Rheoliadau Diogelwch Diwydiannau Niwclear (NISR) 2003 (fel y'u diwygiwyd).

Mae'r arolygiadau'n golygu monitro gweithredoedd trwyddedai ar y safle mewn perthynas â digwyddiadau, gweithrediadau, cynnal a chadw, prosiectau, addasiadau, newidiadau i achosion diogelwch ac unrhyw faterion eraill a allai effeithio ar ddiogelwch. Mae'n ofynnol i'r trwyddedai wneud a gweithredu trefniadau digonol o dan yr amodau sydd ynghlwm wrth y drwydded er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth gyfreithiol. Mae arolygiadau'n ceisio barnu digonolrwydd y trefniadau hyn a'u gweithredu.

Yn ystod y cyfnod hwn, cynhaliodd ONR yr arolygiadau canlynol yn Nhrawsfynydd:

- Mae'r trwyddedai wedi gweithredu mesurau lleihau risg Covid-19
- LC2: Marcio ffin y safle
- LC10: Hyfforddiant
- LC12: Personau sydd wedi'u hawdurdodi'n briodol a phersonau eraill â chymwysterau a phrofiad addas
- LC26: Rheoli a goruchwyllo gweithrediadau
- LC28: Archwilio, Arolygu, Cynnal a Phrofion
- LC36: Gallu sefydliadol
- Rheoliadau Diogelwch Diwydiannau Niwclear (NISR) 2003 (fel y'u diwygiwyd)

Roedd ONR o'r farn bod y trefniadau a wnaed ac a weithredwyd gan y safle mewn ymateb i ofnion diogelwch a diogeledd yn ddigonol yn y meysydd a arolygwyd. Lle bo angen, bydd y ONR yn cymryd camau gorfodi rheoleiddiol ffurfiol i sicrhau bod mesurau adfer priodol yn cael eu gweithredu i amserlenni rhesymol ymarferol.

2.2 Gwaith arall

Drwy gydol y cyfnod adrodd hwn - gan gynnwys y cyfnod o gloi cenedlaethol - cynhaliodd arolygydd diogelwch safle enwebedig ONR gyfarfodydd ffôn wythnosol gyda chynrychiolydd

tîm arwain Trawsfynydd. Cynhaliwyd y cyfarfodydd hyn i gynnal ymwybyddiaeth sefyllfaol o faterion sy'n ymwneud â diogelwch niwclear, diogelwch, mesurau diogelu, trafndiaeth ac iechyd a diogelwch confensiynol ac iechyd a diogelwch, gan gynnwys: cydnerthedd y gweithlu, cydnerthedd trefniadau brys, cyflenwi cydnerthedd cadwyn, digwyddiadau ar y safle a gweithgareddau sy'n digwydd ar y safle. Ni amlygwyd unrhyw faterion arwyddocaol i ONR ac felly ers mis Awst mae amllder y cyfarfodydd ffôn hyn wedi gostwng i bob pythefnos.

Ail-gychwynodd ONR ymweliadau arolygu safleoedd â Thrawsfynydd ym mis Awst 2020. Mae ONR yn adolygu ei ymgysylltiadau â Thrawsfynydd yn barhaus ac mae'n effro i'r angen i gydbwysu'r broses o gwblhau arolygiadau arfaethedig â rheolau Llywodraeth Cymru ac ardal leol Covid-19. Mae hyn bellach yn cynnwys gwneud rhai rhyngweithiadau drwy alwad cynhadledd/Skype/Zoom i sicrhau'r presenoldeb corfforol gorau ar y safle.

Ddechrau mis Medi 2020, cytunodd ONR fod Trawsfynydd wedi llwyddo i gwblhau un o'i gerrig milltir datgomisiynu allweddol sy'n gysylltiedig ag adalw a throsglwyddo'r holl wastraff lefel ganolradd gwlyb sy'n barod i'w waredu'n derfynol.

3 MATERION NAD YDYNT YN YMWNEUD Â'R DREFN

Mae'n ofynnol i ddeiliaid trwyddedau fod â threfniadau i ymateb i faterion a digwyddiadau nad ydynt yn rhai arferol. Mae arolygwyr ONR yn barnu digonolrwydd ymateb y trwyddedai, gan gynnwys y camau a gymerwyd i weithredu unrhyw welliannau angenrheidiol.

Adroddwyd am un digwyddiad yn ymwneud â diogelwch i ONR yn ystod y cyfnod adrodd hwn a oedd wedi digwydd ar ddiwedd y cyfnod adrodd blaenorol (bu oedi wrth adrodd oherwydd bod y safle'n mynd i oedi):

- Ar 20 Mawrth 2020, arweiniodd y toriad pŵer arfaethedig i gwblhau gwaith cynnal a chadw hanfodol cyn i'r safle ddechrau cyfnod oedi at y ffaith nad oedd systemau cyfathrebu safle ar gael heb eu cynllunio gan gynnwys y rhai sy'n cefnogi trefniadau damweiniau ac achosion brys Trawsfynydd. Roedd problem debyg yn 2017 yn Nhrawsfynydd ynghylch colli cyfathrebu ar y safle yn ystod gwaith cynnal a chadw trydanol arfaethedig. Dilynodd ONR y digwyddiad diweddaraf hwn gyda'r safle ac mae wedi codi mater rheoleiddio sy'n ceisio gwella gwydnwch systemau cyfathrebu safleoedd i ddiffygion/colli pŵer a chynnal argaeledd cyffredinol; gan gynnwys, diweddarau dogfennau safle, cofnodion, cyfarwyddiadau ac ati i adlewyrchu ffurfweddiad system gyfathrebu'r safle.

Mewn ymateb i'r pandemig Covid-19, rhoddwyd pob un o 12 safle trwyddedig Magnox Limited mewn cyflwr diogel yng nghanol mis Mawrth 2020 gyda'r holl weithgareddau datgomisiynu a thrin gwastraff ymbelydrol wedi dod i ben. Ers mis Mehefin 2020 mae Trawsfynydd wedi dychwelyd yn raddol i weithrediadau arferol ac wedi symud ymlaen yn dda drwy ei gynlluniau; gyda tharged i'w gwblhau ym mis Hydref 2020 (yn amodol ar newidiadau mewn cyfyngiadau Covid-19 perthnasol). Mae hyn wedi cynnwys adolygu'r angen i staff gael eu lleoli'n gorfforol ar y safle ac wedi arwain at gyfuno nifer o staff yn gweithio gartref â gweithio ar y safle.

Mae parodrwydd ar gyfer argyfwng yn cael ei gynnal drwy dîm cyflenwi dyletswydd yn unol â threfniadau argyfwng cymeradwy ONR. Mae'r trefniadau hyn yn cynnwys y ddarpariaeth i alw personél ychwanegol a'r gwasanaethau brys i mewn ar y safle i gynorthwyo staff ML. Mae'r cynlluniau hyn wedi cael eu hymarfer a'u harsylwi'n rheolaidd gan arolygwyr ONR yn ystod ymarferion brys yn y gorffennol diweddar. Nid yw ML wedi adrodd am unrhyw faterion yn ymwneud â'r gadwyn gyflenwi a allai effeithio ar statws diogel y safle.

4 GWEITHGARWCH RHEOLEIDDIOL

Gall ONR gyhoeddi dogfennau ffurfiol i sicrhau cydymffurfiaeth â gofynion rheoliadol. O dan Amodau Trwydded safle niwclear (AT), mae ONR yn cyhoeddi dogfennau rheoleiddio sydd naill ai'n caniatáu gweithgaredd neu'n ei gwneud yn ofynnol i ryw fath o gamau gael eu cymryd. Enw'r rhain ar y cyd yw 'Offerynnau Trwydded' (Allau). Yn ogystal, gall arolygwyr gyhoeddi Hysbysiadau Gorfodi i sicrhau gwelliannau i ddiogelwch. Roedd un All ac ni chyhoeddwyd unrhyw hysbysiadau gorfodi yn ystod y cyfnod adrodd hwn.

Offerynnau Trwydded a Hysbysiadau Gorfodi a gyhoeddwyd gan ONR yn ystod y cyfnod hwn

Dyddiad	Math	Rhif Cyf	Disgrifiad
2/07/2020	Cymeradwyo	536	Cyhoeddwyd ar gyfer newid trefniadau argyfwng Trawsfynydd i weithredu Rheoliadau Ymbelydredd (Paratoi at Argyfwng a Gwybodaeth i'r Cyhoedd) 2019 (REPPIR 2019).

Ceir adroddiadau sy'n manylu ar y penderfyniadau rheoleiddio uchod ar wefan ONR yn <http://www.onr.org.uk/pars/>.

5 NEWYDDION GAN ONR (GORFFENAF – MEDI 2020)

Covid-19 (Coronafeirws (safle ONR))

Mae ONR yn parhau i gael sicrwydd bod gan drwyddedau safle niwclear a deiliaid dyletswydd eraill ddigon o adnoddau i barhau i gyflawni eu gweithgareddau'n ddiogel.

Rydym yn parhau i fod yn fodlon ag ymateb y diwydiant ar hyn o bryd ac ni fu unrhyw newid sylweddol i gydnerthedd diogelwch a diogeledd deiliaid dyletswydd.

Wrth i gyfyngiadau COVID-19 newid, rydym yn canolbwyntio ar y parodrwydd ar gyfer yr wythnosau a'r misoedd i ddod a chynnal gweithrediadau diogel yn wyneb unrhyw gynnydd pellach yn nhrosglwyddiad COVID-19.

Mae staff ONR yn parhau i weithio gartref, yn bennaf. Yr ydym yn cynyddu ein gwaith rheoleiddio ar y safle yn unol â chyngor iechyd cyhoeddus. Byddwn hefyd yn parhau i arolygu, asesu a rhoi caniatâd o bell lle bo angen i ddiogelu staff, gweithwyr ar y safle, a'r cyhoedd o amgylch safleoedd.

Camau Gorfodi

Ym mis Gorffennaf, gwnaethom roi cyhoeddusrwydd i'r gwaith o wasanaethu [Hysbysiad Gwella ar Rolls-Royce Submarines Ltd \(RRSL\)](#) ar gyfer achosion o dorri rheolau diogelwch gweithdrefnol ar ei safle yn Derby. Rhoddwyd yr hysbysiad ar ôl i ddiffygion gael eu nodi yn erbyn gofynion yr achos diogelwch mewn cyfleuster cynhyrchu tanwydd niwclear ar y safle.

Ym mis Medi cyhoeddwyd bod [Hysbysiad Gwella wedi'i gyflwyno i EDF Energy Nuclear Generation Ltd \(EDF NGL\)](#) am ddiffygion mewn gweithdrefnau diogelwch yn ei Gorsaf Bŵer Heysham 2 yn Swydd Gaerhirfryn. Rhoddwyd yr hysbysiad ar ôl i ryw faint o'r offer a ddefnyddir i fesur pŵer adweithyddion gael ei ffurfweddu'n anghywir yn ystod proses ailgychwyn yr adweithydd yn dilyn y bwriad i doriad gael ei gynnal ym mis Ebrill 2020.

Ym mis Medi cyhoeddwyd bod [Hysbysiad Gwella hefyd wedi'i gyflwyno i Devonport Royal Dockyard Ltd](#) am ddiffygion mewn gweithdrefnau cynnal a chadw ar ei safle yn Plymouth. Rhoddwyd yr hysbysiad ar ôl i lard Dociau Brenhinol Devonport fethu â chynnal profion cynnal a chadw wedi'u trefnu ar system echdynnu elifiant a ddefnyddir i gefnogi gweithgareddau cynnal a chadw ac atgyweirio o fewn y safle trwyddedig.

Ym mis Medi rhoddwyd cyhoedduswydd i'n bwriad [i erlyn AWE ccc o dan Adran 3 o'r Ddedf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith ac ati \(1974\)](#). Mae'r arwsytl yn ymwneud â digwyddiad ar 20 Mehefin 2019, ar safle AWE Aldermaston a arweiniodd at contractwr yn osgoi anaf o drwch blewyn pan ddigwyddodd fflach o drydan o ffynhonnell drydanol 415V. Roedd y digwyddiad yn fater iechyd a diogelwch confensiynol ac fe ddigwyddodd mewn adeilad 'nad yw'n niwclear', felly nid oedd unrhyw risg radiolegol i weithwyr na'r cyhoedd.

Diweddariadau rheoleiddiol

Ym mis Gorffennaf cyhoeddodd y Llywodraeth ei hymateb i adroddiad terfynol Asiantaeth Ynni Atomig Rhyngwladol ar [Genhadaeth y Gwasanaeth Adolygu Rheoleiddiol Integredig \(IRRS\) i'r DU](#). Cynhaliwyd y daith IRRS rhwng 14 a 25 Hydref 2019 gan ONR, a gwelodd dîm o 18 o arbenigwyr annibynnol o bob cwr o'r byd yn craffu ar reoleiddio diogelwch niwclear a radiolegol.

Ym mis Awst, rhoddwyd caniatâd i EDF NGL ar gyfer [Adweithydd 3 ar ei safle Hunterston B i ddychwelyd i wasanaeth](#) am gyfnod cyfyngedig o weithredu (16.425 diwrnod Terawatt, tua chwe mis o weithredu). Ym mis Medi rhoddwyd hefyd [caniatâd ar gyfer Adweithydd 4 ar yr un safle](#) i ddychwelyd i wasanaethu am gyfnod gweithredu cyfyngedig (16.25 diwrnod terawatt, sef tua chwe mis o weithredu). Gwnaed y penderfyniad i roi caniatâd i ailgychwyn yr adweithyddion hyn ar ôl asesiadau helaeth a manwl o'r achosion diogelwch priodol gan arolygwyr ONR arbenigol.

Diweddariadau corfforaethol

Ym mis Gorffennaf cyhoeddwyd ein [Strategaeth 2020-25](#) newydd, sy'n nodi ein cyfeiriad a'n blaenoriaethau ar gyfer y pum mlynedd nesaf. Mae'n adeiladu ar ein cryfderau ac yn parhau i ganolbwyntio ar ddiogelu cymdeithas, ac yn mynd i'r afael â'r galwadau newidiol y byddwn yn eu hwynebu fel rheoleiddiwr niwclear y DU.

Ddiwedd mis Medi cyhoeddwyd ein [Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon](#) sy'n amlygu ein perfformiad a'n cyflawniadau allweddol ar gyfer 2019/20.

Mae'r adroddiad yn nodi ein bod yn parhau i gyflawni ein cenhadaeth o ddiogelu cymdeithas drwy sicrhau gweithrediadau niwclear diogel a bod y rhan fwyaf o ddeiliaid dyletswydd wedi parhau i fodloni'r safonau uchel o ddiogelwch a diogeledd sydd eu hangen. Lle nad yw deiliaid dyletswydd wedi cyrraedd safonau o'r fath, rydym yn fodlon bod eu cyfleusterau'n parhau'n ddiogel a bod ein ffocws rheoleiddiol wedi cael effaith gadarnhaol ar eu perfformiad.

Yn ystod y flwyddyn, cwblhawyd dros 800 o arolygiadau cydymffurfio ar draws 36 o safleoedd trwyddedig yn ystod 2019/20, gan roi caniatâd ar gyfer 30 o weithgareddau sy'n gysylltiedig â niwclear, gan gyflwyno tri hysbysiad gwella a chychwyn un erlyniad.

Dywedodd Cadeirydd ONR Mark McAllister: "Rwy'n falch o adrodd ein bod unwaith eto wedi cyflawni ein cenhadaeth ac wedi cyflawni ein gweledigaeth ar gyfer 2020. Wrth i ni edrych ymlaen, mae gennyf bob ffydd yn ein huwch dîm arwain i weld drwy'r prosiectau gwella strategol sydd eisoes ar y gweill a fydd yn gwella system rheoli gwybodaeth a gwybodaeth y sefydliad, ac yn llwyddo i gyflawni dyheadau ein strategaeth newydd."

Ym mis Medi cyhoeddwyd bod [Jean Llewellyn OBE](#) wedi'i phenodi i'r Bwrdd ONR fel yr aelod Anweithredol Diogelwch newydd. Bydd Jean yn dechrau ar ei phenodiad ar 1 Hydref 2020 am gyfnod o dair blynedd a bydd yn Cadeirio Pwyllgor Diogelwch ONR.

Mae ein holl newyddion diweddaraf ar gael ar ein gwefan www.onr.org.uk.

CYSYLLTIADAU

Y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear
Llys Redgrave
Ffordd Merton
Bootle
Glannau Mersi
L20 7HS

Gwefan: www.onr.org.uk
E-bost: contact@onr.gov.uk

Cyhoeddir y ddogfen hon gan y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear (ONR). I gael rhagor o wybodaeth am ONR, neu i roi gwybod am anghysondebau neu gamgymeriadau yn y cyhoeddiad hwn, ewch i <http://www.onr.org.uk/feedback.htm>.

© Swyddfa Rheoleiddio Niwclear, 2020

Os hoffech ddefnyddio'r wybodaeth hon ewch i www.onr.org.uk/copyright am fanylion.
Cyhoeddwyd 10/20

Ar gyfer dogfennau cyhoeddus, y copi electronig ar wefan ONR yw'r fersiwn mwyaf cyfredol sydd ar gael i'r cyhoedd o hyd ac mae copïo neu argraffu yn cyfleu'r ddogfen hon heb reolaeth.